

Sitoumus Päijänteen biosfäärialueen hakemukseen

Kh 22.08.2022 § 190
170/00.01.05/2022

Valmistelija

kunnanjohtaja Helena Vuopionperä-Kovanen, p.050 307 6114

Tausta biosfäärialueista

Unescon biosfäärialueiden ohjelman tavoitteena on edistää ihmisen ja ympäristön tasapainoista vuorovaikutusta vapaaehtoisin toimenpitein. Biosfäärialueet ovat kestävän kehityksen malli- ja oppimisalueita, joissa tuotetaan aktiivisesti paikallisia ratkaisuja globaaleihin kestävyysaasteisiin. Toiminto soveltuu paikallis- ja aluekehittämisen työvälineeksi. Biosfäärialueita on maailmassa yhteensä 727, joista Pohjoismaissa 11.

Biosfäärialueet toimivat kunkin maan *kansallisen* lainsäädännön puitteissa.

- **Status ei tuo alueille uusia luonnonsuojeluvaroituksia eikä aiheuta mitään rajoituksia elinkeinotoiminnoille tai maankäytölle.**
- Biosfääritoiminnan sisällöt määritellään aina paikallis- ja aluetasolla. Toiminnan keskiössä on paikallislähtöinen kehittämistyö, jossa huomioidaan kokonaisvaltaisesti kestävän kehityksen kaikki ulottuvuudet (ekologiset, taloudelliset, sosiaaliset ja kulttuuriset).
- Biosfääritoiminta on kaikille avointa; mukaan voivat liittyä kaikki ne, jotka haluavat edistää tavalla tai toisella kestävyystavoitteiden toteutumista.

Biosfääritoimintaa voidaan tukea eri toimijoiden (kunnat, maakunnat, yritykset, yhteisöt) kestävyystavoitteiden saavuttamista. Biosfäärialueen yhteistyöverkosto rakennetaan paikallisista, alueellisista, kansallisista ja kv-toimijoista.

Biosfäärialue tarjoaa toimijoille yhteistyöalustan, aktivoi toimintaa, hankkii T&K-resursseja ja koordinoi kehittämistoimia. Biosfääritoiminnassa halutaan edistää myös toimijoiden välistä avointa ja tasapuolistavuoropuhelua ajankohtaisista alue- ja paikalliskehittämisen teemoista.

Kuntien sitoutuminen Päijänteen biosfäärialueen hakemukseen sekä nivelvaihetta koskevaan rahoitussuunnitelmaan

Päijänteen biosfäärialueen hakemus lähetetään Unescolle 30.9.2022 mennessä. Kunnilta vastauksia on pyydetty 6.9.2022 mennessä. 18.8.2022 mennessä Hakemukseen sisällytetään kuntien, maakuntaliittojen sekä ELY-keskusten kirjalliset sitoumukset hakemusprosessiin ja myöhemmin käynnistettävään biosfääritoimintaan osallistumisesta. Päijänne Biosfääriksi -hankkeessa on laadittu asiaa koskevan päätöksenteon tueksi hakemuksesta suomenkielinen tiivistelmä (liite 1), johon on koottu tietoa biosfäärialueen hakemuksen keskeisistä sisällöistä ja tavoitteista.

Mikäli Unesco hyväksyy hakemuksen, voidaan biosfäärialuetoiminta käynnistää täysipainoisesti vuoden 2024 alussa. Tämän toteutuminen edellyttää, että toimintaa valmistellaan aktiivisesti jo hakemuksen käsittelyn aikana vuonna 2023. Kyseisen nivelvaiheen kannalta keskeisiä toimenpiteitä ovat erityisesti toimintaa toteuttavien rahoitushakemusten valmistelu, toimijoiden aktivointi ja sidosryhmäyhteistyön kehittäminen, hallinnollinen organisoituminen sekä viestintä. Lisäksi on varauduttava Unescon mahdollisiin hakemuksen täydennyspyyntöihin ensi vuoden aikana. Näiden tehtävien hoitamiseksi tarvitaan 1 htv henkilöresurssi, jota koskeva rahoitussuunnitelma vuodelle 2023 on esitetty liitteessä 2. Tässä vaiheessa pyydämme kuntia ilmoittamaan sitoutumisestaan ensi vuotta koskeviin rahoitusosuuksiin.

Päijänne Biosfääriksi -hankkeessa on asetettu tavoitteeksi, että perustettavan biosfäärialueen toiminnan koordinaation resursointi järjestyy vuoden 2024 alusta alkaen pääosin kansallisen rahoituksen turvin. Tavoitteen toteutuessa kuntien vuotuiset rahoitusosuudet biosfääritoiminnan koordinaatorahoituksen järjestämisessä jäävät tulevaisuudessa hyvin maltillisiksi. Hankkeen edustajat käyvät aiheeseen liittyviä neuvotteluja ministeriöiden kanssa aktiivisesti kuluvaan kesään aikana.

Päijänne Biosfääriksi-hanke pyytää kunnilta sitoumuksia seuraaviin asioihin 30.8.2022 mennessä:

- 1.) Unescolle lähetettävään Päijänteen biosfäärialueen hakemukseen sekä myöhemmin käynnistettävään biosfäärialueen toimintaan;
- 2.) Päijänteen biosfäärialueen nivelvaiheen (v.2023) rahoitussuunnitelmaan.

Toivakan kunta on ollut mukana suunnittelemassa biosfäärialueen hakemusta sekä rahoittamassa sen laatimista (kh 26.4.2021, §94) mutta ei ole toistaiseksi tehnyt päätöstä biosfäärialueeseen sitoutumisesta. Ohjausryhmään ovat Toivakasta kuuluneet kunnanjohtaja Helena Vuopionperä-Kovanen sekä ympäristölautakunnan puheenjohtaja Erkki Ikonen.

Nivelvaiheen rahoitussuunnitelmassa Toivakan osuudeksi vuodelle 2023 on arvioitu 1000 €. Tulevaisuuden kustannusvaikutuksia ei vielä tässä vaiheessa ole euromääräisesti arvioitu. Kiinnostuneita kuntia ovat Toivakan lisäksi Jyväskylä, Laukaa, Muurame, Asikkala, Joutsa, Petäjävesi sekä Sysmä. Lisäksi mukana on rahoittajina mm. Keski-Suomen liitto / K-S Kehittämisrahasto, JYU.Wisdom, R. ja Bror Serlachiuksen säätiö, Suomen vesistösäätiö sekä yrityksiä.

Esittelijä

Kunnanjohtaja Helena Vuopionperä-Kovanen

Päätösehdotus

Kunnanhallitus esittää kunnanvaltuustolle, että Toivakan kunta sitoutuu Päijänteen biosfäärialueen hakemukseen sekä myöhemmin käynnistettävään biosfäärialueen toimintaan;

2. Kunnanhallitus esittää kunnanvaltuustolle, että Toivakan kunta sitoutuu nivelvaiheen (vuoden 2023) rahoitussuunnitelmaan siten, että Toivakan kunnan rahoitusvastuu on yhteensä 1000 €.

Päätös

Hyväksyttiin yksimielisesti.